

Міністерство освіти та науки України
Харківський національний медичний університет

**ОПТИМІЗАЦІЯ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ ДО
ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЮ СТОМАТОЛОГІЧНИХ
ЗАХВОРЮВАНЬ**

**Матеріали Всеукраїнської дистанційної науково-практичної
конференції**

18 квітня

Харків – 2024

Всеукраїнська дистанційна науково-практична конференція
**«ОПТИМІЗАЦІЯ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ ДО
ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЮ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ»**

Оптимізація мультидисциплінарного підходу до діагностики та лікуванню стоматологічних захворювань: Матеріали Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції, 18 квітня 2024 р., м. Харків. – Харків: ХНМУ, 2024. – 63 с.

Матеріали Всеукраїнської дистанційної науково-практичної конференції «Оптимізація мультидисциплінарного підходу до діагностики та лікуванню стоматологічних захворювань»: Зб. наук. праць. – Харків, ХНМУ, 18 квітня 2024. – 63 с.

*Відповідальність за грамотність, автентичність цитат,
достовірність фактів і посилань несуть автори публікацій. Передрук і
відтворення опублікованих у збірнику матеріалів будь-яким способом
дозволяється тільки при посиланні на Всеукраїнську дистанційну науково-практичну
конференцію «ОПТИМІЗАЦІЯ МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ ДО
ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЮ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ».*

Матеріали інтернет-конференції розміщені на Web-сторінці
Харківського національного медичного університету
(в Репозитарії ХНМУ) за адресою: <http://repo.knmu.edu.ua/>.

Відповідальний за випуск: *Савельєва Н.М., Томіліна Т.В.*
Комп'ютерна верстка та дизайн: *Жданова Н.О.*

Адреса оргкомітету:
кафедра стоматології ННІ ПО ХНМУ
Університетський Стоматологічний Центр ХНМУ
просп. Перемоги, 51, Харків, 61000, Україна

Редакційна колегія:

Капустник Валерій Андрійович – голова, доктор мед.наук, професор, заслужений працівник освіти України;

Хаустов Максим Миколайович – голова, доктор мед.наук, професор кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи, заслужений лікар України;

М'ясоєдов Валерій Васильович – голова, проректор з наукової роботи Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, проф. кафедри медичної біології, заслужений діяч науки і техніки України;

Марковський Володимир Дмитрович – проректор з науково-педагогічної роботи Харківського національного медичного університету, доктор мед. наук, проф. кафедри патологічної анатомії;

Лещина Ірина Володимирівна – кандидат мед.наук, доцент кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи;

В'юн Валерій Васильович – директор ННІ ПО ХНМУ, доктор мед. наук, професор кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та соціальної роботи;

Савельєва Наталія Миколаївна – професор кафедри стоматології ННІ ПО ХНМУ, доктор мед. наук., професор;

Томіліна Тетяна Вікторівна – в.о. завідувача кафедри стоматології ННІ ПО ХНМУ, доцент;

Соколова Ірина Іванівна – професор кафедри стоматології ННІ ПО ХНМУ, доктор мед. наук, професор.

Оптимізація мультидисциплінарного підходу до діагностики та лікування стоматологічних захворювань, 18 квітня 2024 р., м. Харків. – Харків : ХНМУ, 2024. – 67 с.

У збірнику представлено матеріали фахівців та молодих науковців закладів вищої освіти. Доповіді присвячено сучасним аспектам теоретичної та практичної стоматології; актуальним питанням діагностики, лікування та профілактики стоматологічних захворювань у дорослих та дітей; інноваційним технологіям у стоматологічній практиці; особливостям надання стоматологічної допомоги в умовах військового стану. Наукове видання рекомендовано науково-педагогічним працівникам стоматологічного профілю, лікарям практичного охорони здоров'я, докторантам, аспірантам, магістрантам, студентам, а також широкому колу читачів, які цікавляться проблемами сучасної стоматології.

ПРОФІЛАКТИКА ВИНИКНЕННЯ МОЖЛИВИХ УСКЛАДНЕНЬ МАНІПУЛЯЦІЇ ПРЕПАРУВАННЯ ТВЕРДИХ ТКАНИН ЗУБІВ І МЕТОДИ ЇХ УСУНЕННЯ	
<i>Дюдіна І.Л., Томілін В.Г., Перешивайлова І.О., Мовчан О.В.</i>	26
ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ РИНКУ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ	
<i>Жданова Н.О.</i>	29
СТАН ГІГІЄНИ ПОРОЖНИНИ РОТА ДІТЕЙ-ПІДЛІТКІВ, ЯКІ ХВОРЮТЬ НА ЮВЕНІЛЬНИЙ ІДІОПАТИЧНИЙ АРТРИТ	
<i>Комаров Д.О., Комаров О.К.</i>	31
РІЗНОВИДИ АДГЕЗИВНИХ МАТЕРІАЛІВ ДЛЯ ФІКСАЦІЇ ПОВНИХ ЗНІМНИХ ПЛАСТИНКОВИХ ПРОТЕЗІВ	
<i>Мовчан О.В., Дюдіна І.Л., Томілін В.Г., Перешивайлова І.О.</i>	33
МОНІТОРИНГ УВАГИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ПІД ЧАС ЗАНЯТЬ В ФОРМАТІ ON-LINE	
<i>Олейнічук В.В.</i>	35
ОРТОПЕДИЧНІ МЕТОДИ ІММОБІЛІЗАЦІЇ УЛАМКІВ ЩЕЛЕП У ЗОНІ БОЙОВИХ ДІЙ	
<i>Російський П.В., Гордієнко С.А., Варв'янський П.Ю.</i>	36
АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ВИНИКНЕННЯ УСКЛАДНЕНЬ ПРИ ДЕНТАЛЬНОЇ ІМПЛАНТАЦІЇ	
<i>Російський П.В., Таравнех Ш.Д., Гордієнко С.А.</i>	39
ЕЛЕКТРОМАГНІТНЕ ВИПРОМІНЮВАННЯ ПРОМИСЛОВОЇ ЧАСТОТИ І СТАН ПОРОЖНИНИ РОТА	
<i>Соколова І.І., Марковська І.В., Савельєва Н.М., Томіліна Т.В.</i>	41
МІОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ЖУВАЛЬНИХ М'ЯЗІВ У ПАЦІЄНТІВ ІЗ М'ЯЗОВО-СУГЛОБОВОЮ ДИСФУНКЦІЄЮ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ СУГЛОБІВ	
<i>Стоян О.Ю., Перешивайлова І.О., Савельєва Н.М.</i>	43

СТЕНДОВІ ДОПОВІДІ

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ РИНКУ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ

Жданова Н.О., Рябоконт Є.М. (кафедра терапевтичної стоматології ХНМУ)

МЕДИКАМЕНТОЗНО-ІНДУКОВАНА НЕЙТРОПЕНІЯ І АГРАНУЛОЦИТОЗ

Воропаєва Л.В., Крючко А.І., Томіліна Т.В. (кафедра терапевтичної стоматології ХНМУ; кафедра стоматології ХНМУ)

АКТУАЛЬНІСТЬ АЛІМЕНТАРНОЇ ПРОФІЛАКТИКИ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ

Меркулова Т.В., Литвиненко М.І., Біличенко Н.П. (кафедра гігієни та екології № 2)

ВПЛИВ КОМПЛЕКСНОГО ЛІКУВАННЯ ХРОНІЧНОГО ГІНГІВІТУ НА СТАН МІКРОБІОЦЕНОЗУ ПОРОЖНИНИ РОТА ДІТЕЙ, ХВОРИХ НА МУКОВІСЦИДОЗ

Назарян Р. С., Ткаченко М. В., Коваленко Н. І., Кузіна В. В. (кафедра стоматології дитячого віку та імплантології ХНМУ; кафедра мікробіології, вірусології та імунології ім. проф. Д.П. Гриньова ХНМУ)

МІОГРАФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ЖУВАЛЬНИХ М'ЯЗІВ У ПАЦІЄНТІВ ІЗ М'ЯЗОВО-СУГЛОБОВОЮ ДИСФУНКЦІЄЮ СКРОНЕВО-НИЖНЬОЩЕЛЕПНИХ СУГЛОБІВ

Стоян О.Ю., Савельєва Н.М. (кафедра стоматології ХНМУ)

ВЕДЕННЯ ПСИХІЧНИХ, НЕВРОЛОГІЧНИХ РОЗЛАДІВ І РОЗЛАДІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ЗІ ВЖИВАННЯМ ПСИХОАКТИВНИХ РЕЧОВИН, У НЕСПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ВТРУЧАНЬ

Томілін В.Г., Томіліна Т.В. (кафедра ортопедичної стоматології ХНМУ; кафедра терапевтичної стоматології ХНМУ)

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОДУКТУ БІОРЕГУЛЮЮЧОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЗАСОБІВ ГІГІЄНИ НА ОСНОВІ МІНЕРАЛУ МОНТМОРИЛОНІТУ ПІД ЧАС МІСЦЕВОГО ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ ПАРОДОНТУ

Худякова М.Б. (кафедра стоматології ХНМУ)

СПОСІБ ОБ'ЄМНОГО МОДЕЛЮВАННЯ МЕЖ БАЗИСУ ЗНІМНОГО ПРОТЕЗА

Янішен І.В., Куліш С.А., Кричка Н.В., Погоріла А.В., Перешивайлова І.В. (кафедра ортопедичної стоматології)

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ РИНКУ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ПОСЛУГ

Харківський національний медичний університет

Кафедра терапевтичної стоматології

м. Харків, Україна

Науковий керівник: д.мед.н., професор Рябокони Є.М.

На сьогоднішній день попит на сучасні та високоякісні медичні послуги зростає швидше, ніж можуть забезпечити державні бюджети. Очевидно, що ресурсів з державних та місцевих бюджетів не вистачає для цього. Так, в Україні обсяг безкоштовних стоматологічних послуг визначений Програмою медичних гарантій і включає проведення первинного огляду пацієнта з оцінкою стоматологічного статусу, ургентну та планову стоматологічну допомогу для дорослих та дітей.

Розробка та втілення стратегії пріоритетного розвитку ринку стоматологічних послуг в Україні в умовах військового конфлікту, медичної реформи та післяпандемічного періоду вимагає системного та гнучкого підходу. Однією з важливих цілей управління розвитком ринку стоматологічних послуг є створення моделі, що забезпечить рівний та справедливий доступ до необхідних стоматологічних послуг для всіх громадян, зберігаючи високу якість та економічність при збереженні соціально-прийняттого рівня державних гарантій.

Метою дослідження є визначення пріоритетів розвитку ринку стоматологічних послуг.

Результати дослідження. Можливості для подальшого розвитку ринку стоматологічних послуг включають наступні напрями, що сприятимуть поліпшенню інфраструктури, підвищенню якості обслуговування та розширенню доступу до послуг:

- розвиток системи тривалого партнерства між державою, приватним сектором та громадськими організаціями. Це сприятиме спільним зусиллям у вирішенні різних аспектів охорони здоров'я, зокрема стоматологічної сфери;
- популяризація добровільного медичного страхування шляхом укладання партнерських угод із страховими компаніями. Це дозволить гарантувати пацієнтам більший доступ до різноманітних стоматологічних послуг;
- залучення волонтерів та добровольців у сферу стоматології, що може сприяти наданню послуг пацієнтам, які мають обмежений доступ до медичного обслуговування;
- застосування грантів як додаткового засобу фінансування для реалізації проектів у сфері стоматологічної допомоги.

У рамках цих партнерств важливо встановлення стандартів і нормативів у сфері стоматології, моніторинг якості надання послуг та спільна модернізація інфраструктури з метою підвищення якості та ефективності надання стоматологічних послуг. Такий підхід сприяє залученню нових ресурсів, заповненню прогалин у наданні послуг та розширенню доступу для різних груп населення, включаючи сільське населення.

Отримання грантів є ефективним методом залучення додаткових фінансових ресурсів у галузь стоматологічних послуг. У разі успішного конкурсу фандрайзер отримує фінансування для втілення проекту. Важливо підготувати заявку, що містить план оцінки ефективності та механізм оцінки результатів проекту, для переконання грантодавця в його відповідності вимогам.

Ще одним перспективним напрямком розвитку ринку стоматологічних послуг є добровільне надання стоматологічних послуг або стоматологічне волонтерство. Серед переваг варто відзначити можливість надання високоякісної стоматологічної допомоги малозабезпеченим верствам населення, залучення студентів медичних університетів та інтернів до лікувального процесу.

Для ефективного розвитку волонтерських програм у майбутньому важливо переходити від традиційного підходу до непрямого надання стоматологічної допомоги до концепції розвитку потенціалу місцевого медичного персоналу та підвищення ефективності місцевих систем охорони здоров'я.

Висновки. Були визначені пріоритетні напрямки розвитку ринку стоматологічних послуг. Запропоновані заходи можуть бути частково або повністю впроваджені в сучасну практику в Україні. Такий підхід є ефективним, оскільки елементи стратегії взаємодоповнюють один одного, не суперечать. Пріоритети розвитку пов'язані із системою публічно-приватного партнерства, що дозволить розширити можливості кожній стороні. Державі це допоможе зменшити фінансове навантаження, оскільки частина стоматологічних послуг може бути покрита за рахунок добровільного медичного страхування та інвестицій приватного сектору. Громадські організації, з свого боку, розширять сферу своїх повноважень, що сприятиме підвищенню їхнього потенціалу завдяки синергії взаємодії. Це особливо актуально на сучасному етапі для країни, яка стикається з збройною агресією на своїй території. Таким чином, держава виступає як центральний орган управління розвитком ринку стоматологічних послуг, але передає частину своїх обов'язків приватному сектору та громадським організаціям.

Література:

1. Богату С.В. Програми державно-громадянського партнерства в стоматології країн світу. *Актуальні проблеми державного управління*. 2021. №1 (82). С. 65–72.

2. Возний О.В., Германчук С.М., Струк В.І. Стан і перспективи розвитку стоматологічної допомоги населенню України. *Актуальні питання фармацевтичної і медичної науки та практики*, 2019. Т. 12, № 2. С. 228–234.
3. Маланчук В.О., Мазур І.П., Рибачук А.В. Високоспеціалізована стоматологічна допомога в Україні в умовах трансформації системи охорони здоров'я. *Oral and General Health*, 2021. Т. 2. № 2. С. 84–89.

Комаров Д.О., Комаров О.К.*

СТАН ГІГІЄНИ ПОРОЖНИНИ РОТА ДІТЕЙ-ПІДЛІТКІВ, ЯКІ ХВОРЮТЬ НА ЮВЕНІЛЬНИЙ ІДІОПАТИЧНИЙ АРТРИТ

Харківський національний медичний університет

Кафедра стоматології

Кафедра стоматології дитячого віку та імплантології*

м. Харків, Україна

Науковий керівник: д.мед.н., професор Савельєва Н.М.

Актуальність. Зубний наліт, що являє собою архетипову біоплівку, яка має складний мікроорганізмовий склад, розглядається як етіологічний фактор для ряду стоматологічних захворювань, зокрема— карієсу та захворювань пародонта [1]. Ряд світових досліджень доводять, що динамічний зв'язок між мікробіомом та імунною системою є однією з ланок патогенезу хронічних запальних захворювань, зокрема- ревматоїдного артриту в дорослих [2,3]. Враховуючи те, що патогенез ювенільного ідіопатичного артриту (ЮІА) згідно з сучасними уявленнями являє собою взаємодію екологічних тригерів із специфічним лейкоцитарним антигеном людини (HLA) і генами вродженого імунітету, пов'язаними з ЮІА [4], вивчення складу зубного нальоту та рівня індивідуальної гігієни порожнини рота даної групи пацієнтів є актуальним та доволі перспективним.

Мета. Провести оцінку стану гігієни порожнини рота пацієнтів підліткового віку, що хворіють на ЮІА, та інтерпретувати отримані дані.

Матеріали та методи. Дослідження проводилось з вересня 2023 по березень 2024 року на базі відділення кардіоревматології Державної установи «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків». Було відібрано 50 дітей віком від 10 до 17 років із діагнозом ЮІА, верифікованим дитячим лікарем-кардіоревматологом. Пацієнти отримували специфічне лікування згідно з протоколами надання медичної допомоги дітям за спеціальністю "Дитяча кардіоревматологія». Проведені запис історії хвороб пацієнтів, базовий стоматологічний огляд